

NECROLOGIA

Gabriel Llabrés i Quintana

Aquest il·lustre mallorquí, traspassat a la ciutat de Mallorca el 15 de març de 1928, havia nascut a la vila de Benisalem l'any 1858. Obtingut el doctorat en Filosofia i Lletres va ésser nomenat catedràtic auxiliar de l'Institut de Palma de Mallorca. Fou també del Cos d'Arxivers, Bibliotecaris i Arqueòlegs. El 1885 obtingué la càtedra de Geografia i Història de l'Institut de Mahó, passà després a altres Instituts entre els quals el d'Osca i el de Santander i finalment el de la ciutat de Mallorca. Allí s'escolaren els darrers anys de la seva vida i hi ocupà diversos càrrecs, entre els quals, des de gener de 1918, el de president de la «Societat Arqueològica Lul·liana», de la qual havia estat un dels fundadors. A part d'altres caires de la seva personalitat ens cal recordar ací l'editor d'antics textos de la nostra llengua. En efecte, inicià una «Biblioteca d'escriptors catalans», en la qual van aparèixer aquests dos volums: *Jahuda Bon-senyor. Llibre de paraules e dits de savis e filòsofs*, *Los Proverbis de Salomó*, *Lo Llibre de Cató*, i *Doctrina moral del Mallorquí En Pax* (Palma de Mallorca, 1889). Altres publicacions del mateix caràcter foren: *Aplech de Cartes per l'Epistolari català (sigles XIII al XIX)* (Barcelona, 1897, obra que restà incompleta), la transcripció del *Cançoner dels Comtes d'Urgell* (Barcelona, 1906), *Estudi històric y literari sobre'l Cançoner dels Comtes d'Urgell* (Barcelona, 1907), *Llibre de Saviesa del Rey En Jacme I d'Aragó* (Santander, 1908). Col·laborà en diverses publicacions com, entre altres, la *Revista de Archivos, Bibliotecas y Museos*, on aparegué la seva tesi doctoral: *Bernardo Des-Coll es el autor de la Crònica Catalana de Pedro IV el Ceremonioso de Aragón...* (1903), i el *Boletín o Bolletí de la Societat Arqueològica Luliana de Mallorca*. En aquesta darrera revista, sobretot, abunden els seus treballs, en general d'un positiu interès per a la història política, jurídica, literària, artística de les Balears, per a la història de la impremta i de la cartografia mallorquines. Hom podia dissentir alguna vegada de les seves apreciacions de caràcter històric-literari i es podrien assenyalar falles en les seves transcripcions dels textos antics, però — deixant de banda la malaltia que d'ençà de molts anys li privava del sentit de la vista — cal reconèixer que la seva producció pesa molt en la història de l'erudició catalana a la qual col·laborà durant tota la seva vida amb constància i entusiasme. Reposi en pau. — A.-M.

Ramon Foulché-Delbosc

En Foulché ha estat potser l'hispanista més notable de la nostra època. La seva vida va escolar-se només en un espai de seixanta-quatre anys i sembla impossible que la seva llista d'obres publicades i impulsades sigui tan considerable. Havia nascut a Tolosa el gener de 1864 i va finir a París, on gairebé sempre havia viscut, el 3 de juny de 1929. Dotat de grans qualitats de continuïtat i de persistència, sembla com si hagués esbossat des del principi el pla a seguir en les seves publicacions, el qual va seguir tot al llarg de la seva vida. La *Revue Hispanique*, que va començar a publicar el 1894, establia des del primer nombre que era un «Recueil consacré à l'étude des langues, des littératures et de l'histoire des pays castillans, catalans et portugais». Això de donar bel·ligerància als estudis catalans era una cosa nova dins l'hispanisme universal. La *Revue* continuà publicant-se puntualment fins que la mort el va sorprendre. Va concebre, des de la primeria, la publicació d'unes gramàtiques pràctiques de les tres llengües hispàniques, idea que va deixar acomplida el 1902.

Al mateix temps va començar la «Biblioteca Hispànica», en la qual tinguérem una intervenció prou directa. Com és sabut, s'hi publicaren diversos textos catalans, els quals no detallarem. Els castellans, amb contades excepcions, tots varen ésser editats i de vegades prologats per en Foulché. En aquest aspecte va tenir una sort especial a retrobar textos inèdits de la més gran importància i encara a millorar edicions defectuoses. Més endavant publicà el *Manuel de l'hispanisant* i la *Bibliographie hispanique*, ben concebuts l'un i l'altra.

Com a contribució especial, prendrem nota de les seves publicacions que interessin els estu-